

Reflexió i pensament sobre la ciutat

Document 1 2019

dialegsalaribadelbesos@gmail.com

Amb el Suport del Pla Estratègic Metropolità

Presentació

En les primeres trobades que com Diàlegs a la Riba del Besòs hem realitzat, entre novembre-18 i febrer-19 ha estat present l'espai metropolità com un territori de confluència intermunicipal i al temps la pròpia identitat de la ciutat.

La pregunta a la que volem respondre és: On queda, o com queda Santa Coloma dins l'espai metropolità? Podem parlar de Barcelona com a metròpoli o d'un espai de ciutats metropolitanes?

No partim d'una confrontació amb Barcelona i la resta de ciutats, sinó de com totes les ciutats de l'Àrea Metropolitana tenen un paper singular, històric amb la seva pròpia veu cap a si mateix i alhora un rol dins del conjunt, ja que existeix una interrelació i una interdependència entre les ciutats metropolitanes.

Aquesta definició de l'espai metropolità es basa en la defensa d'una doble identitat. La pròpia de la ciutat amb unes característiques concretes i al mateix temps la pertinença a un territori més ampli i plural, encapçalat per Barcelona, on la gestió de tota una sèrie de serveis comuns es realitza de forma col·lectiva. Santa Coloma és un clar exemple d'aquesta doble mirada com a ciutat històrica, amb una forta identitat però vinculada a l'espai metropolità.

La nostra ciutat forma part de l'Àrea Metropolitana, un espai de 636 km², 41 quilometres de litoral, 3,2 milions d'habitants i 36 municipis, un d'ells Barcelona dividit en 10 districtes.

Es fa necessari, per tant, pensar les ciutats, i en aquest cas també Santa Coloma de Gramenet amb un criteri global i metropolità.

Recordem els tres col·loquis realitzats¹.

Santa Coloma, dins de la gran Barcelona. Espai metropolità

Observem la metròpoli des de de les perifèria. Elements comuns, semblances, que compartim? Fortaleses i febleses. Què podem considerar avui Barcelona metropolitana.

Dinamitzador del debat: **Ernest Ruiz Almar** Geògraf. Professor de Departament de Geografia humana de la UB

El rol de les ciutats contemporànies. Desigualtats, segregació urbana i polítiques per als barris.

Dinamitzador del debat. **Oriol Nel·lo**, Geògraf i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona

La ciutat, espai de convivència. Valors, vivències i convívencies.

Quin ús fem de la ciutat, com ens relacionem amb ella. Estimació i desarrelament físic i mental dels nostres barris i ciutat. Una mirada des del feminisme.

Dinamitzadora del Debat: **Blanca Valdivia**, Col·lectiu Punt 6 Dones i Urbanisme

---

¹ Les ponències i els resums de cada sessió els podeu trobar a <https://dialegsalaribadelbesos.wordpress.com/>

CONTENIDO

Presentació	2
Santa Coloma de Gramenet	4
Santa Coloma de Gramenet i l'Àrea Metropolitana de Barcelona	8
Conclusions i propostes per a continuar	12
Annex 1 Diàlegs a la Riba del Besòs. Respostes dels grups de treball	14

Santa Coloma de Gramenet

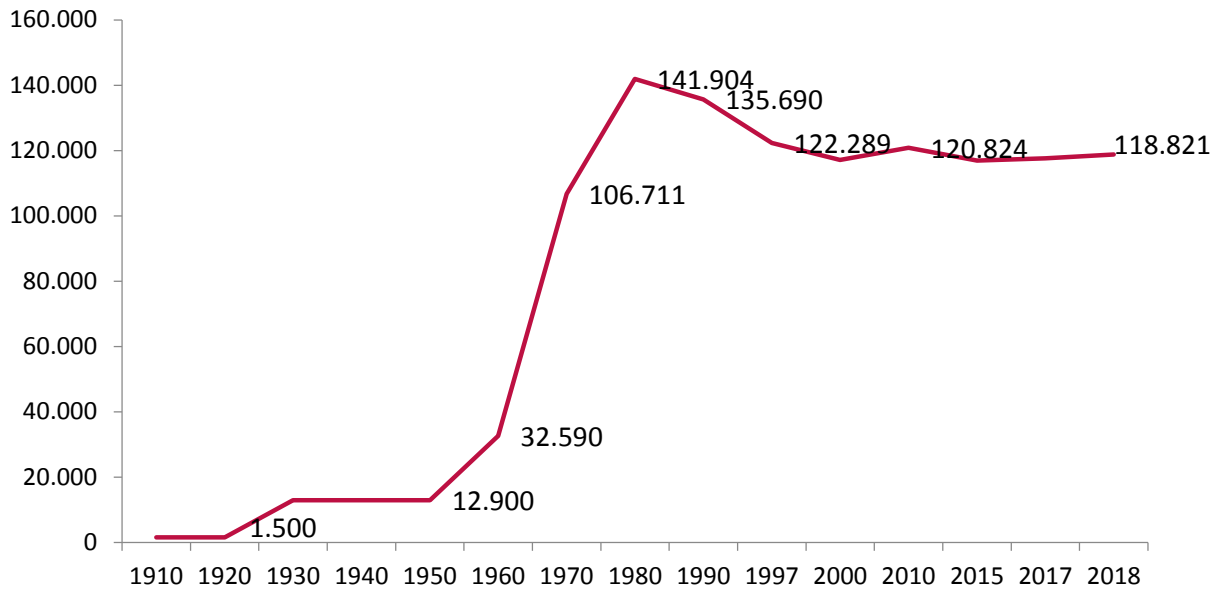
La nostra ciutat es troba encaixada entre el riu Besòs, poc abans de la seva desembocadura, i els darrers contraforts de la serra de Marina, acompanyats per una sèrie de turons (la serra de Mosques d'Ase i la de Sistrells) que ens separen de la veïna Badalona. Tot plegat, emmarca un terme municipal petit i, el que és més important, allunyat de les principals vies que, anys enrere, comunicaven Barcelona i l'antiga Via Augusta, que discorria per les planes del Vallès i el Penedès.

Per la banda nord, aquests camins havien triat la riba dreta del Besòs per lligar el pla de Barcelona i les contrades que es troben a l'altra banda de la serra de Collserola. Per Montcada hi havia més espai i no calia sortejar el riu, no especialment cabalós, però imprevisible, a causa de les seves freqüents besosades. Santa Coloma quedava, d'aquesta manera, en una situació relativament perifèrica, tot i que en els inicis l'actual barri de Baró de Viver també en formava part, del terme colomenc.

Per aquesta raó Santa Coloma va ser, durant molts segles, un petit poblet agrícola, amb escassa incidència en la vida del país. Hi havia, això sí, alguns cèlebres estivejants, com Josep Maria de Sagarra (la seva família era la propietària de la Torre Balldovina) que en dóna constància, a les seves Memòries. D'altra banda, a partir dels anys vint del segle passat, varen aparèixer la majoria dels barris actuals, amb cases esparses, sovint d'autoconstrucció.

A la postguerra, l'Ajuntament franquista va malvendre les terres de l'altra banda del riu a l'Ajuntament de Barcelona. Es perdia així l'oportunitat de comptar amb uns terrenys de vocació industrial, que haurien pogut diversificar les funcions del territori colomenc.

Santa Coloma, tal com la coneixem actualment, és fruit de les grans immigracions dels anys seixanta i setanta del segle XX. Immigracions de treballadors procedents del sud peninsular, que es van concentrar, sobretot, a les àrees metropolitanes de Barcelona i Tarragona. D'aquesta manera, les poblacions, sovint petites, que envoltaven la Ciutat Comtal, van créixer de forma desmesurada. Podem apreciar aquest increment poblacional, de la nostra ciutat, al gràfic 1.

1 Evolució demogràfica de Santa Coloma de Gramenet

Les desenes de milers de persones, que s'instal·laren en el minso terme municipal colomenc, varen atapeir desmesuradament els barris que havien nascut a finals dels anys vint. Barris que no comptaven amb cap mena d'infraestructura que pogués acollir amb un mínim de dignitat aquella allau humana. Carrers sense asfaltar, mancats de clavegueram, foscos, a causa de l'escassa il·luminació nocturna, amb molt poques escoles i amb un únic ambulatori per a tothom.

Les autoritats franquistes de l'època no es preocuparen gens ni mica per solucionar els problemes materials i urbanístics de la població colomenca. Ans al contrari, el seu afany era, sobretot, el desenvolupament d'iniciatives urbanístiques que els poguessin proporcionar, de forma directa o indirecta, guanys especulatiu.

El resultat de tot plegat fou un terme municipal pràcticament urbanitzat al cent per cent. L'extrem fou la construcció d'un parell de barris en plena muntanya. Les Oliveres i, sobretot, Can Franquesa. Fins i tot els grans espais lliures, com ara Can Zam o el Motocròs, que han restat immunes a la construcció, també es pretenien urbanitzar, gairebé al complet.

Des del punt de vista humà, el resultat fou una ciutat relativament homogènia. Gent treballadora, de llengua castellana, unida en un afany de millora, en un ambient urbà, com hem vist, força degradat. La presència a molts dels barris d'una generació de capellans joves, que s'abocaren a favor de les reivindicacions dels veïns i les veïnes; l'existència de la revista Grama, que serví d'aglutinant del jove moviment, i l'afany de millora, al qual ens hem referit, propicià un notable sentiment d'orgull colomenc.

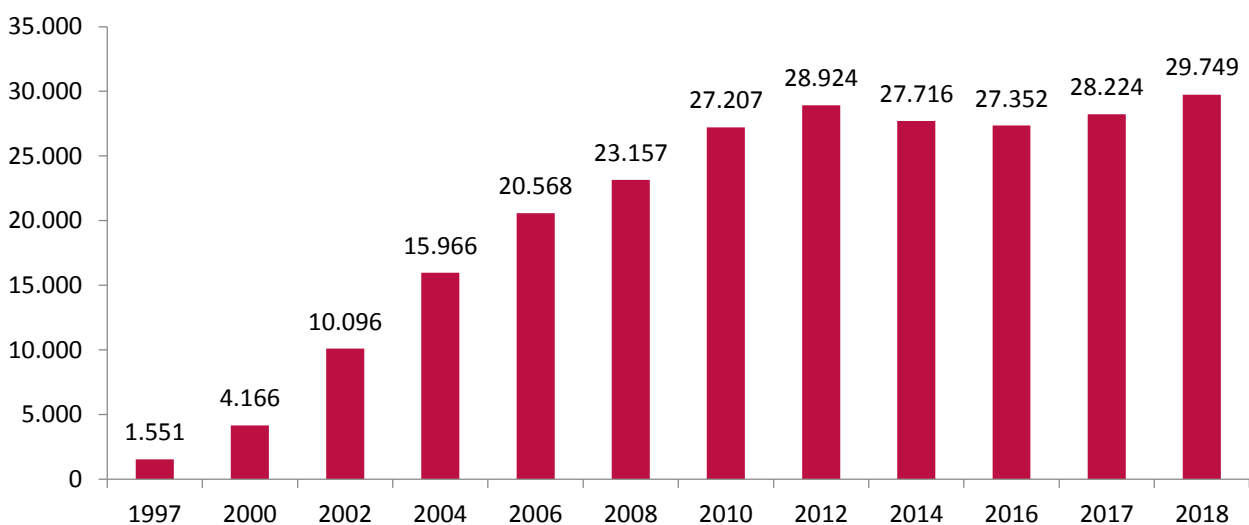
La fi del franquisme i les primeres eleccions democràtiques convertiren aquest sentiment en un predomini abrumador de les esquerres als nous consistoris. Un predomini que, progressivament, esdevingué acció

política per revertir el desastre urbanístic en què l'especulació havia convertit la ciutat. Clavegueram, verd als carrers, asfalt de les vies urbanes. Construcció d'escoles, on tot estava per fer. Facilitar l'ensenyament del català, entre moltes altres coses.

En aquest darrer aspecte, el del coneixement del català, cal assenyalar les deficiències monumentals de la població al 1975. La gran majoria de la població no entenia aquest idioma (l'entien un 42,7% de la població), només un 20% el sabia parlar i un minso 4,3% el sabia escriure. La introducció del català com a principal llengua vehicular de l'escola, les classes per a adults, el seu ús a l'administració local i a una part important de la vida associativa de la ciutat han transformat completament aquest panorama. Les dades del cens lingüístic del 2001, abans que es produís la segona onada migratòria a la qual ens referirem més endavant, en són un bon testimoni. El 90% de la població entenia el català (47,3 punts més que al 1975), el 57% el sabia parlar (gairebé 37 punts més) i el 37,6% el sabia escriure (33 punts més). Tanmateix, deu anys després, al 2011, amb els nous immigrants estrangers del segle XXI els índexs havien baixat lleugerament.

L'arribada de la democràcia coincidí amb el desvetllament d'una important crisi econòmica, que aturà l'arribada d'immigrants peninsulars. Com es pot veure al gràfic, des d'aleshores minvà la població que s'estabilitzà a finals del segle XX en uns 120.000 habitants. La ciutat no només no rebia noves aportacions immigratòries, sinó que perdia població. En molts casos, cap al Maresme o el Vallès, cercant millors condicions de vida, malgrat les millores que, a poc a poc, s'havien anat produint a Santa Coloma.

Aquesta pèrdua s'ha vist compensada per l'onada immigratòria de persones nades a l'estranger que s'ha desvetllat amb intensitat en els primers anys del segle XXI. Al 1997 n'hi havia 1.551 i al 2018, 29.749, com es pot apreciar al següent gràfic:

2 Evolució dels nats a l'estranger a Santa Coloma de Gramenet

Aquesta onada immigratòria ha produït una ciutat més heterogènia. Diversa, tant dels del punt de vista de la procedència dels seus habitants, com per les seves llengües o cultura religiosa.

D'altra banda, una part important d'aquests nous colomencs s'ha concentrat més en determinats barris, com sol passar en tots els processos migratoris. Per aquesta raó, el percentatge de nats a l'estranger a cada districte és força diferent. D'una banda, al districte VI (on hi ha el barri del Fondo) aquesta xifra és del 46,7% del total d'habitants i al districte V (els barris de Santa Rosa i el Raval) el percentatge és del 34,5%. Per l'altra banda, al districte III (on hi ha el barri del Singuerlín, però també els de Can Franquesa i Les Oliveres) la proporció de persones nades a l'estranger és menor, del 11,8%.

Els cinc primers països de procedència d'aquests colomencs són Marroc (un 14,7% del total d'estrangers), Xina (14,2%), Equador (10,5%), Paquistàn (8,2%) i República Dominicana (5,8%). Però igual que hem indicat abans, la distribució d'aquestes comunitats no es reparteix de forma homogènia a tot el territori. N'és un bon exemple la comunitat xinesa que, en bona part, es concentra al districte VI. Aquí, el percentatge de nats a la Xina s'incrementa fins al 33,1% del total d'estrangers, mentre que al districte III baixa fins al 4,9%.

Des d'un punt de vista social, la crisi econòmica que es va desvetllar al 2008 va incidir de forma important en aquest panorama cada cop més divers. El resultat és que la ciutat es troba a la banda baixa dels indicadors de tipus econòmic. Pel que fa a la renda bruta familiar disponible, per exemple, el seu valor al 2017 (14.521 EUR) representa una mica menys del 75% de la mitjana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (19.433 EUR) i un 64,4% de la renda de la ciutat de Barcelona (22.540 EUR).

En definitiva, el resultat de tot plegat és una ciutat marcada per notables contrastos. Força ben comunicada arran de la construcció de la nova línia 9 del ferrocarril metropolità i el pas de la B20 sota el parc Europa, però amb una escassa activitat econòmica. Amb barris amb una proporció petita de persones nades a l'estranger, al costat d'altres on s'hi concentren. Amb millores urbanístiques, que s'han anat succeint des de les primeres eleccions municipals de la democràcia, però amb zones (com la part alta del Fondo i Santa Rosa) on encara hi ha una important proporció d'infrahabitatges.

Per facilitar la millora d'aquests contrastos caldria més recursos dels que disposa la hisenda municipal, limitada pel caràcter residencial de la ciutat i les seves rendes, com hem apuntat més a dalt.

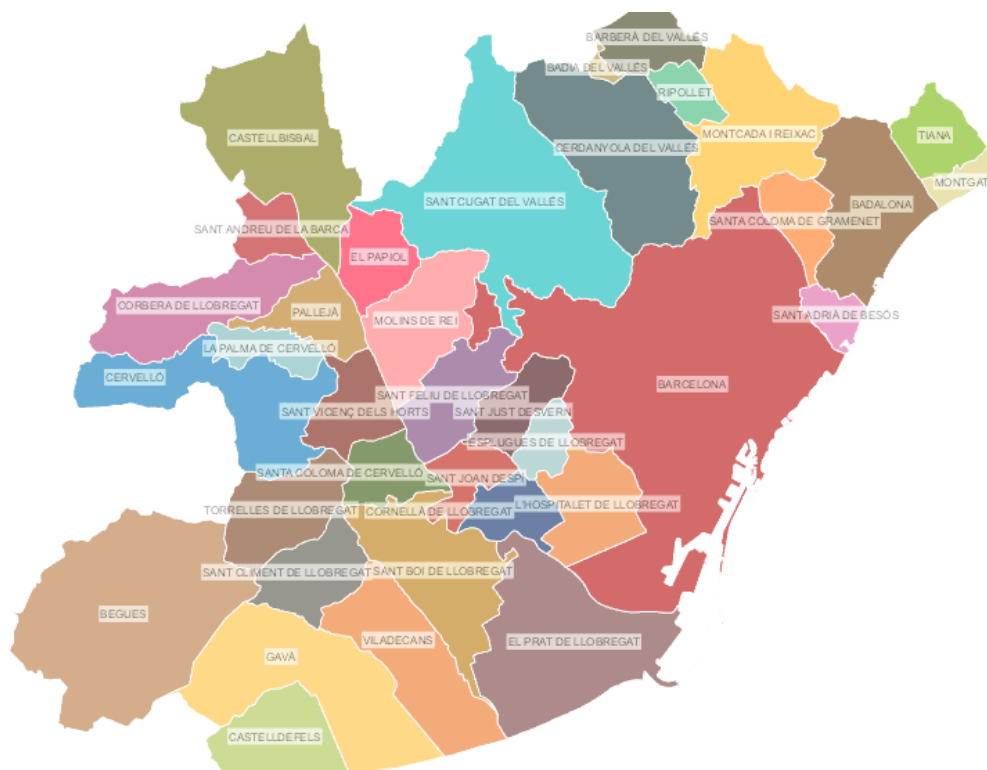
D'aquí prové, en part, la importància d'atendre la perspectiva metropolitana.

Santa Coloma de Gramenet i l'Àrea Metropolitana de Barcelona

A l'anterior apartat d'aquest document ja hem fet un primer esment de les característiques de l'AMB (Àrea Metropolitana de Barcelona). Aquí ens hi referirem de forma més extensa, alhora que compararem algunes dades metropolitanes amb les de la nostra ciutat.

L'AMB és una institució que agrupa trenta-sis municipis² que envolten la serra de Collserola. Municipis de grandària força diversa i amb característiques socioeconòmiques també diferents.

Així, si recuperem l'indicador que hem comentat anteriorment (renda bruta familiar disponible) la diferència entre el que està més ben situat, Sant Just Desvern (amb una renda de 26.963 EUR) i el que té una renda més baixa, Badia del Vallès (10.280 EUR), és de 2,6 vegades més, en el primer cas, respecte al segon.

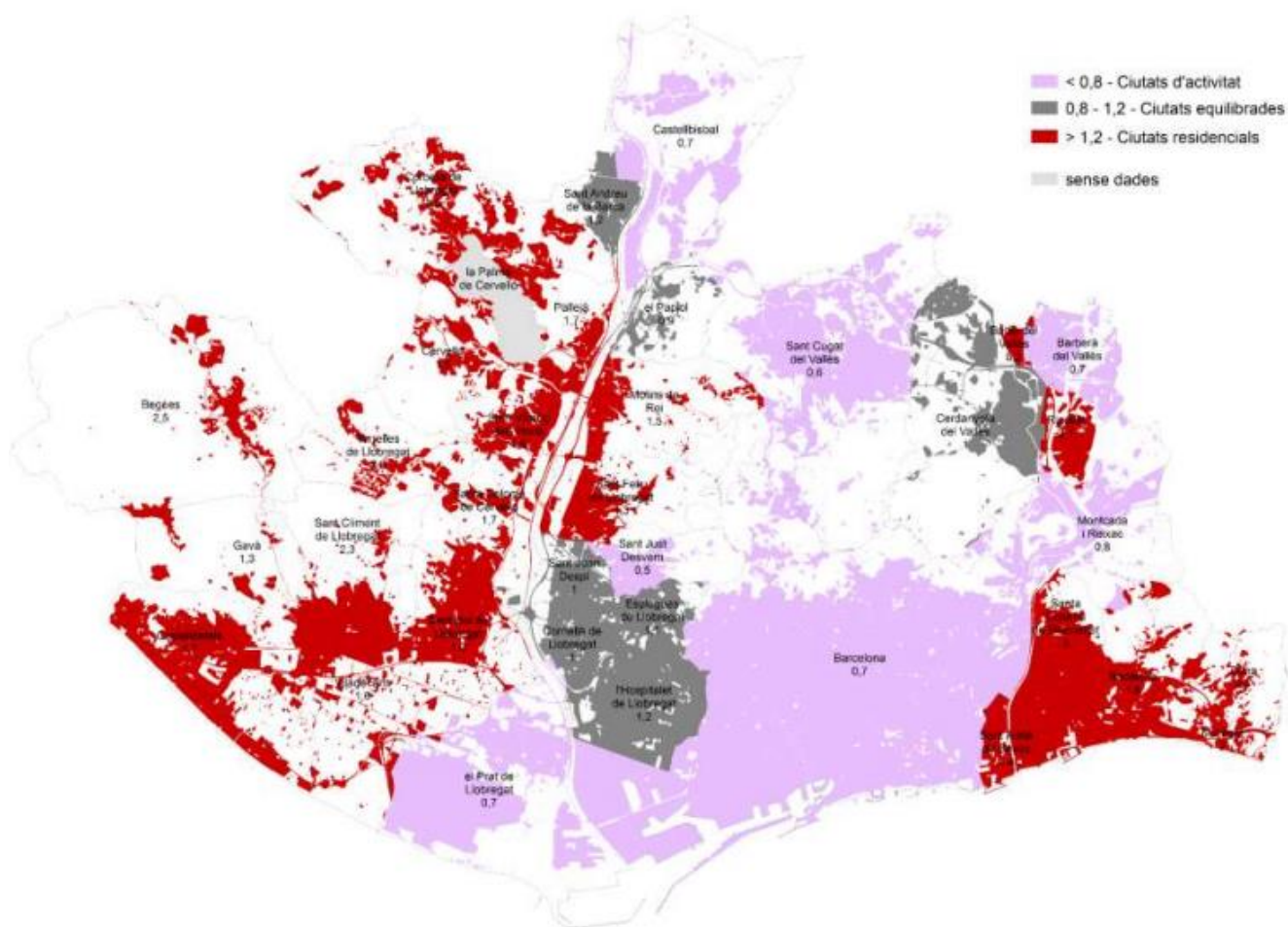
² Les ciutats de l'AMB són Montgat, Tiana, Badalona, Santa Coloma de Gramenet, Sant Adrià del Besòs, Barcelona, L'Hospitalet de Llobregat, Esplugues, Sant Just Desvern, Sant Joan Despí, Cornellà, El Prat, Sant Boi de Llobregat, Viladecans, Gavà, Castelldefels, Begues, Torrelles de L., Sant Climent de L., Santa Coloma de Cervelló, Sant Feliu de Llobregat, Molins de Rei, Sant Vicenç dels Horts, Cervelló, La Palma de Cervelló, Corbera de L., Pallejà, Sant Andreu de la Barca, El Papiol, Castellbisbal, Sant Cugat del Vallès, Cerdanyola, Badia, Barberà, Ripollet i Montcada.

Estem parlant de 636 quilòmetres quadrats, amb 3,2 milions d'habitants. Representa una part petita del territori de Catalunya (només un 2% del total), però una part important de la població catalana (un 40,2% del total dels habitants catalans).

Santa Coloma de Gramenet està situada al nord de l'AMB, i llinda amb Badalona, Montcada i Reixach, els districtes de Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí de la ciutat de Barcelona i, finalment, Sant Adrià del Besòs. Comparteix unes característiques similars amb bona part dels barris limítrofs d'aquestes ciutats, la qual cosa n'ha facilitat l'establiment d'una certa col·laboració mitjançant el Pla del Besòs.

El caràcter residencial de la nostra ciutat, a la qual ens hem referit abans, es fa manifest en aquesta imatge:

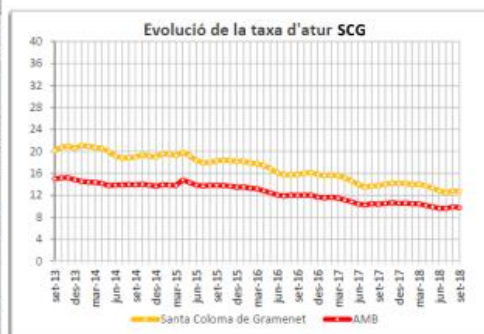

1 Font: Ernest Ruiz. La configuració de SCG en el context de l'AMB. 2018.

Es constaten els dos grans eixos de ciutats amb caràcter bàsicament residencial, l'eix del Besòs i el del Llobregat. Enmig queden les ciutats on es concentra la màxima activitat econòmica i els escassos municipis, on hi ha un equilibri més gran entre el seu caràcter residencial i econòmicament actiu.

Si concentrem la nostra atenció en un aspecte de la situació socioeconòmica que no hem comentat a l'apartat anterior, el de la taxa d'atur, també ens trobem que les dades de la nostra ciutat són menys favorables que els de la mitjana de l'AMB.

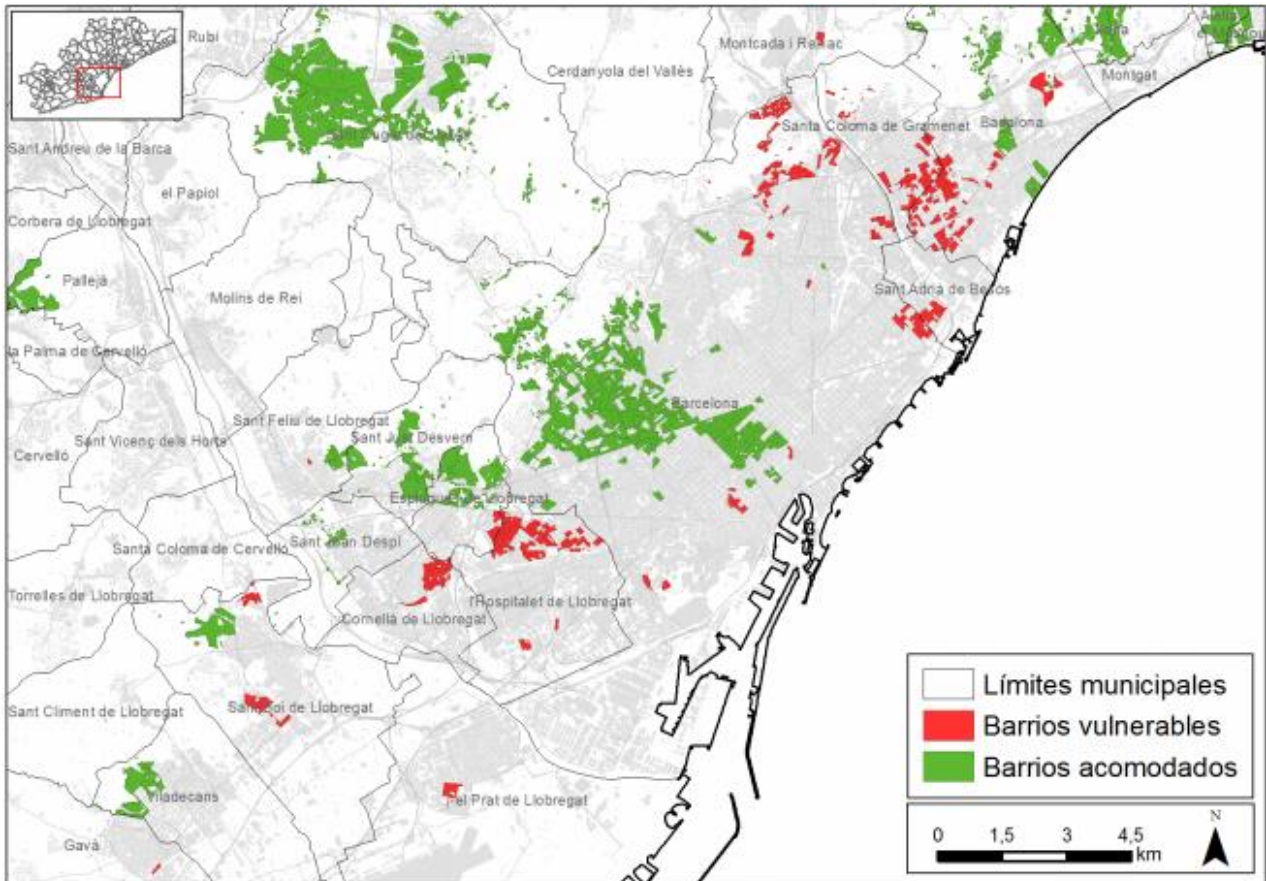
Atur setembre 2018	AMB		SCG	
	Setembre 2018	Setembre 2018	Setembre 2018	Setembre 2018
	Atur	%	Atur	%
Atur total i taxa	154.168	9,75	7.539	12,69
Atur homes i taxa	67.006	8,39	3.275	10,72
Atur dones i taxa	87.162	11,14	4.264	14,79
Atur estranger total	26.366	17,10	1.747	23,17
Atur estranger homes	12.741	19,01	787	24,03
Atur estranger dones	13.625	15,63	960	22,51
Atur jove total (<20 a 34 anys)	36.659	23,78	1.884	24,99
Atur jove homes (<20 a 34 anys)	16.474	24,59	783	23,91
Atur jove dones (<20 a 34 anys)	20.185	23,16	1.101	25,82
Atur segons nivell d'estudis	154.168	9,75	7.539	12,69
Primaris incomplets	4.941	3,20	855	11,34
Primaris complets	8.208	5,32	830	11,01
Formació professional	25.494	16,54	994	13,18
Estudis secundaris	97.337	63,14	4.574	60,67
Estudis universitaris	18.188	11,80	286	3,79
Atur segons sector d'activitat	154.168	9,75	7.539	12,69
Agricultura	718	0,47	42	0,56
Indústria	14.403	9,34	723	9,59
Construcció	12.021	7,80	849	11,26
Serveis	117.333	76,11	5.255	69,70
Sense ocupació anterior	9.693	6,29	670	8,89
Atur segons categoria professional	154.168	9,75	7.539	12,69
Direcció i gerència	3.570	2,32	31	0,41
Professionals	13.587	8,81	244	3,24
Suport tècnic	15.189	9,85	434	5,76
Oficines i administració	21.113	13,69	623	8,26
Comerç i restauració	36.871	23,92	1.887	25,03
Indústria, construcció i instal·lació	21.770	14,12	1.528	20,27
Ocupacions elementals i altres	42.068	27,29	2.792	37,03

2 Font: Ernest Ruiz. La configuració de SCG en el context de l'AMB. 2018.

D'aquesta manera, mentre la mitjana d'atur a l'AMB al 2018 era d'un 9,75%, a Santa Coloma s'incrementava fins al 12,69%. Aquesta diferència gairebé de 3 punts es feia molt més intensa entre els aturats estrangers. En tots dos casos, la xifra era més alta, d'un 17,10% a l'AMB i de 23,17% a la nostra ciutat. Però la diferència entre una xifra i l'altra s'incrementava fins als 6 punts. Contràriament, l'atur juvenil era similar entre ambdós territoris.

Amb la línia que hem comentat anteriorment de la diversitat interna colomenca, podem apreciar que els barris del sud colomenc, formen part de les realitats territorials metropolitanes vulnerables. Òbviament, cap dels nostres barris formarien part de la categoria "barris benestants", com podem apreciar al gràfic següent.

3 Font: Oriol Nel·lo. Desigualtat social, segregació urbana i polítiques per als barris. 2018

Tot plegat, ens aboca a la mateixa conclusió anterior. Dintre de la diversitat metropolitana, Santa Coloma de Gramenet es troba situada entre els municipis de caràcter residencial on encara hi ha, malgrat els avenços urbanístics que s’hi han produït, importants mancances de caràcter socioeconòmic.

Mancances que comparteix amb realitats properes des del punt de vista territorial, com ara determinats barris de Badalona, Santa Adrià del Besòs, Barcelona o Montcada i Reixach. D’aquí prové la importància d’afrontar aquestes mancances d’una forma comuna. Com per exemple, mitjançant el Pla del Besòs.

Conclusions i propostes per a continuar

Hem volgut constatar a partir de les reflexions i les dades així com de les opinions dels assistents al tres primers col·loquis com es fa necessària una mirada metropolitana als problemes de la ciutat. Inserir la nostra reflexió en un àmbit de les gran Barcelona de la que formem part. Com ja hem dit en la introducció considerem que això no ens fa perdre personalitat o identitat sinó al contrari, considerem que és un element que ens reforça, amplia i contextualitza.

Aquest serien els àmbits de reflexió per continuar

1. La desigualtat i la segregació. Noves centralitats.

Barris vulnerables i barris benestants.

El creixement de la desigualtat és un fenomen estructural i amb dimensió global. Les tendències arreu ens indiquen una progressiva iniquitat entre territoris, persones i col·lectius socials, tan en els petits territoris com a nivell mundial. Les grans aglomeracions urbanes on cada vegada més es concentra la població són els espais on es fan més evidents la pobresa i desigualtat i on es concentren molts dels problemes. Però la desigualtat afecta a tots els nuclis poblacionals i municipis, internament i comparativament entre ells. Es fa necessari treballar de forma activa en polítiques locals. Projectes que, al cap i a la fi, seran la forma de combatre les desigualtats i que han de ser, també, de caire supralocal i no només, concrets per cadascun dels barris que conformen un municipi.

Determinar, definir **noves centralitats urbanes**, intervenir en els espais, equipaments i accions econòmiques i culturals per compensar els desequilibris va ser una de les propostes sobre les que sembla que hi ha consens i cal abordar i implementar.

2. Una mirada transversal i multidisciplinària al temes urbans.

Analitzar i actuar de manera global, multisectorial. Educació, drets socials, habitatge, salut, ecologia urbana, no poden ser departament estancs. Configurar la nova ciutat no es pot fer des d'intervencions parcials, la mirada complexa i global es fa necessària. Les formes d'intervenció que es van generar amb la llei de barris han sorgit com un model a contemplar per pensar els barris com unitats de convivència bàsiques que se situen dins del context de la ciutat i la metròpoli. Com crear i implementar projectes interdisciplinaris als barris i les ciutats?

3. El territori, límits fronteres, administracions. Els problemes de la gestió compartimentada.

Les delimitacions geogràfiques i les fronteres dels municipis en ocasions resulten anacròniques davant de certs problemes estructurals. La governabilitat des de cada municipi i des de l'àmbit metropolità és una preocupació. La cooperació entre els municipis i les administracions creant espais d'acció comuna sembla el pas més necessari.

Quines són les temàtiques que cal governar des de la metròpoli, quines són governables des de la localitat, el districte, el barri. Moltes de les lluites i les reivindicacions tenen una escala local, però les solucions, no sempre són possibles en aquest àmbit.

L'Espai Besòs. Com l'entendem seria una prioritat pels debats.

4. La participació com eix pel canvi i la transformació.

Els mecanismes de la gestió i l'autogestió dels espais i equipaments urbans són unes de les preocupacions més sentides per les persones que volen participar en la vida ciutadana. Es manifesta una sensació de un problema mai ben resolt i que sempre topa amb les concepcions institucionalitzades que acaben per burocratitzar els processos i subsumir, relegar, en lloc de potenciar l'associacionisme i la participació ciutadana.

5. El problema de la innovació social en contextos de vulnerabilitat.

Existeix el risc que les iniciatives d'innovació social es concentrin en certs sectors de la població, no necessàriament els més necessitats. El repte és estendre i fer arribar aquestes iniciatives des dels barris amb un major teixit associatiu cap als que presenten més dificultats a l'hora d'organitzar-se (els menys benestants). A més, és important tenir en compte el que i el com de les iniciatives d'innovació i l'aixopluc de polítiques locals que sorgeixin des dels Ajuntaments. Generar iniciatives des dels barris i l'extraradi metropolità i liderar noves propostes.

6. Conviure a la ciutat. Una mirada feminista. La ciutat cuidadora.

Una forma de contemplar la ciutat, pensant en el contacte entre els veïns i l'ús preferent per la convivència.

Les ciutats actuals són producte entre d'altres variables d'una concepció patriarcal que ha vinculat sempre les dones amb l'àmbit domèstic i els homes amb l'àmbit públic. Una forma de pensar que ha estat present a l'hora de dissenyar municipis. La mirada feminista emfatitza els espais com llocs per la convivència, la relació. Es tracta d'analitzar els usos reals del ciutadà i donar respostes pròximes i participades.

Santa Coloma, un espai de diversitat cultural, té grans oportunitats per impulsar la creativitat, el mestissatge i la innovació cultural. Com facilitar nous espais que permetin aflorar aquesta riquesa i dotar-la de recursos i senyes d'identitat. Hem de buscar formes d'aprofitar l'espai públic d'una forma sana. Des de les polítiques públiques es pot potenciar però falta planificació. Els ciutadans hem de ser valents a l'hora de demanar millores d'equipaments.

7. Ecologia urbana.

La gestió dels serveis comuns, aigua, energia, residus. Una nova cultura del consum. Una gestió comunitària.

8. Espais de participació i reflexió.

A part d'aquest 7 àmbits temàtics proposem continuar cooperant i participant en el pla estratègic metropolità PEMB. Tenir present la elaboració del nou pla d'ordenació urbana de àrea metropolitana de Barcelona i elaborar propostes per desenvolupar l'Espai Besòs.

Annex 1 Diàlegs a la Riba del Besòs. Respostes dels grups de treball

1. Què ens uneix (a Santa Coloma i a les altres ciutats metropolitanès³? Què tenim en comú? Què ens separa? Què ens fa diferents?
2. Quines són les potencialitats que caldria activar per aconseguir millores?
3. Quines accions estratègiques s'haurien activar per produir canvis positius?

1.	Territori Besòs ⁴ .	Ciutats del continu urbà ⁵	l'AMB 1)
Què ens uneix? Què tenim en comú?	<p>La geografia (el riu, la muntanya, els parcs metropolitans...)</p> <p>Són territoris vulnerables (més atur, renda baixa..)</p> <p>Convivència, pau social</p> <p>Riquesa multicultural</p>	<p>Són un continu urbà</p> <p>Tenen una evolució (demogràfica, urbanística...) semblant.</p> <p>Hi ha molta interrelació entre les poblacions respectives</p> <p>Convivència, pau social</p> <p>Riquesa multicultural</p>	<p>És una unió fàctica, administrativa (AMB) però no conscient, en el pla de les identitats.</p> <p>Hi ha serveis mancomunats, comuns (residus, aigua, transport...)</p> <p>Convivència, pau social</p> <p>Riquesa multicultural</p>
Què ens separa? Què ens fa diferents?	<p>Hi ha moltes diferències de renda, riquesa, etc.</p> <p>No tenen els mateixos recursos.</p> <p>Manca d'espai industrial (a Santa Coloma)</p>	<p>Hi ha moltes diferències de renda, riquesa, etc.</p> <p>No tenen els mateixos recursos.</p> <p>Manca d'espai industrial (a Santa Coloma)</p>	<p>Hi ha moltes diferències de renda, riquesa, etc.</p> <p>No tenen els mateixos recursos.</p> <p>Manca d'espai industrial (a Santa Coloma)</p>

2. Quines són les potencialitats que caldria activar per aconseguir millores?

- Les persones són una gran potencialitat. Formació i capitalització
- Diversitat és riquesa (diversitat cultural...)
- Sentit de pertinença.
- Entorn verd (espais naturals, Riu i Serra)
- Proximitat a Barcelona, com a pol dinamitzador.
- Pes de la joventut

³ Les ciutats de l'AMB són Montgat, Tiana, Badalona, Santa Coloma de Gramenet, Sant Adrià del Besòs, Barcelona, L'Hospitalet de Llobregat, Esplugues, Sant Just Desvern, Sant Joan Despí, Cornellà, El Prat, Sant Boi de Llobregat, Viladecans, Gavà, Castelldefels, Begues, Torrelles de L., Sant Climent de L., Santa Coloma de Cervelló, Sant Feliu de Llobregat, Molins de Rei, Sant Vicenç dels Horts, Cervelló, La Palma de Cervelló, Corbera de L., Pallejà, Sant Andreu de la Barca, El Papiol, Castellbisbal, Sant Cugat del Vallès, Cerdanyola, Badia, Barberà, Ripollet i Montcada.

⁴ Són els municipis de Badalona, Montcada, Sant Adrià del Besòs, Santa Coloma de Gramenet i els districtes barcelonins de Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí.

⁵ Badalona, Sant Adrià, Santa Coloma, Barcelona, L'Hospitalet de L., Cornellà, Esplugues, Sant Just, Sant Joan Despí...)

3. Quines accions estratègiques creieu que s'haurien activar per produir canvis positius?

- Acció conjunta Pla del Besòs. Potenciar una identitat
  - Integrar cultures nouvingudes a la dinàmica ciutadana
  - Repensar/pensar el Pla Estratègic.
  - Potenciar l'associacionisme
  - Potenciar el comerç local
  - Potenciar la formació dels ciutadans.
  - Suport a les famílies i a la gent gran
  - Unió amb Barcelona, preservant la identitat colomenca
  - Rehabilitació del barris
-